

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, as filed at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlinson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ZA SABOTAŽO V PRODUKCIJI ODGOVORNI PODJETNIKI.

Nezmožno vodstvo povzroča več izgube kot pa stavka, pravi dr. Meeker.

RESNICA KOLJE V OČI.

Chicago, Ill. — Kadar zastavajo delavci, tedaj velebitniško časopisje zakriči na ves glas: 'Poglejte, stavka je napravila zopet toliko in toliko milijonov dolarjev izgube. Ta 'slager' je seveda vplival na javnost, dasiravno so bili delavci že zdavnaj na jašem, da je treba vzroke za izgubo v produkciji iskati drugje in ne v stavkah. Zdej je prišel s tako izjavo na dan tudi dr. Royal Meeker, komisar statističnega biroja v delavskem departmentu. Njegov govor je bil priobčen v 'Monthly Labor Review'. Iz njegovega govora pri nasamo tole, ki jasno dokazuje, da nezmožno vodstvo povzroča največjo izgubo v industriji.

'Stavkovne troške navadno prikazujejo kot izgubo za stavarje, izgubo profita za podjetnike in izgubo za investiran kapital. Take ocenitve so navadno površne in vodijo do napačnih zaključkov. Dostikrat se dogodi v veliki stvari, da omejena produkcija tako podraži produkte, da podjetnik nima izgube, ampak ima še dobiček. V takem slučaju zasluži mrtni kapital več kot živ kapital.

'Stavka in izpori so povzročili na tisoče izgube tistim, ki so brez dela, ampak neredna dobava sirovin, neredna transportacija in zahteve po produktih in nepravilna organizacija delavstva povzročijo na milijone izgube.

'Prav definirana statistika ne postoji, toda iz študiranja takih stavk, na katere sem bil opozorjen, sem se prepričal, da so dandanes stavke vedno malopomembne pri ustavljenju dela, če vpoštevamo brezposelnost, ki je nastala zaradi pomanjkanja sirovin, pomanjkljivih ukazov za izdelovanje, nezadostne transportacije, pomanjkanja pravilne organizacije, pomanjkljivosti pri nastavljanju delavcev, pomanjkljive zmožnosti za ohranitev dobre volje delavcev, pomanjkljive zmožnosti za vzbuditev ustvarjalnoe sile, ki spi v delavcih.'

Tako dokazuje dr. Meeker, da nezmožno vodstvo povzroča največjo izgubo v industriji in nadaljuje, da ameriške industrije obratujejo le s 66% zmožnosti in da zaradi tega ima industrija pet in trideset milijard dolarjev na leto izgube. In to se godi, pravi dr. Meeker, ker nočemo dozdej priznati, da neveda povzročila največjo izgubo.

Te besede prihajajo iz ust strokovnjaka, toraj bi morale nekaj zaležti, v resnici pa ne bodo zalegle nič, ker je uvedena privatna kontrola v industriji, ali ker je uveden privatnolastniški produkcijski sistem, v katerem se smatra vsak še tako zabavni podjetnik za najbolj pametnega človeka na svetu, če ima kaj pod palcem. Kolikor več milijonov ima, toliko višje cenijo njegovo pamet, medtem ko ženijo dostikrat hodijo v raztrganih hlačah, ker ne morejo razviti svojih talentov.

In dokler se sedanji proizvajalni sistem ne nadomesti s socialnim načinom proizvodnje, ni pričakovati, da se ta izguba v industriji popolnoma odpravi.

STAVKA KUHAJEV V GALVESTONU.

Galveston, Tex. — Tukaj so zastavali kuharji in drugi uslužbeni v hotelih in restavracijah, ker so podjetniki odklonili povikati mezdo za dva dolarja in pol na teden, da bi prejeli po \$22.50 tedenske mezde. Delavni čas teh delavcev traja trinajst ur na dan. Nekateri podjetniki so bili kmalu druge pametni in so podpisali pogodbo z organizacijo. Delavci upajo, da se kmalu pojda, še drugi podjetniki in da bo stavka končala s popolno zmago za delavce.

ANGLEŠKI RUDARJI ZOPET V MEZDNEM GIBANJU; NASTOP PROTI MUNICIJI.

London, 11. jun. — Izvrševalni odbor Rudarske zveze je večeraj zaključil, da se predloži vladi zahteva za novo povišanje mezde. Odbor je tudi izrekel protest proti militarističnemu gospodarstvu na Irskem in naložil rudarskemu parlamentarnemu odseku, da skliče izredno konferenco strokovnih unij, ki naj nastopijo proti izvozu streliva na Irsko in Poljsko.

HIRAM JOHNSONA SO ŽE ODRINILI

LOWDEN IN WOOD STA ZDAJ V OSPREDJU.

Glede lige narodov je bila napravljena majhna koncesija Johnsonu.

Chicago, Ill. — Republikanski profesionalni političarji so dobro mešali karte, tako da bodo lahko rekli, kandidat, ki ga je izbrala konvencija, je bil izvoljen po 'voji ljudstva.' Tak konec je lahko videl vsakdo že v duhu in naprej, ki je zasledoval pazno vse poteze profesionalnih političarjev. O Johnsonu zdej govore, da je že zunanaj možnosti, da dobi nominacijo kot predsedniški kandidat in da prideta v poštev le še Lowden in Wood. V jeziku profesionalnih političarjev to pomeni, da bo tisti izbran kandidat, proti kateremu ne bo vgovora iz Wall Streeta. To je zdej pribita reč, kakor je bila pred enim letom ali pa desetimi, kajti privatni interesi kontrolirajo profesionalne političarje, ti pa za sopen konvencije. Vrišči, ki vseni nastane med raznimi frakcijami na konvenciji, spada k predstavi. Če bi šlo vse gladko, bi ljudstvo takoj spoznalo igro, tako pa misli, da se pripravajo zaradi principov.

Johnson iz Kalifornije je bila napravljena majhna koncesija, da se potolaži ljudstvo, ki je videlo v njem predbojevnika v republikanski stranki proti nazadnjaštvu. Spremenjena je bila platforma v toliko, da se ni storila objuba, da se sedanja mirovna pogodba in liga narodov sprejmeta brez pridržkov ali pa s pridržki. Stvar je zelo dvoumna in lahko tudi pomeni, da republikanski postavodajci v senatu lahko glasujejo za mirovno pogodbo in ligo narodov, če bo izvoljen republikanec predsednikom Združenih držav. Republikanski voditelji sicer izjavljajo, da se ne more zaključiti tako tolmaračiti, ali kdo naj verjame profesionalnim političarjem? Ko je bila obdržavana zadnja konvencija republikanske stranke, tudi ni stranka sprejela v svoj program, če pride do vojne in se bo sklepal mir, dokler je demokrat predsednik ameriške republike, morajo republikanski senatorji zahtevati, da se mirovna pogodba sklene le s pridržki. Prohibicije tudi ni bilo v platformi, republikanci so pa le glasovali zanjo.

Pravijo, da je stari navihanec Elihu Root spisal kompromisni odstavek zaradi mirovne pogodbe in lige narodov. Če je to resnica, tedaj je odstavek tako sestavljen, da se da sukati na vse strani. Človek je lahko za ligo narodov, je tudi za mirovno pogodbo, kot je bila sprejeta v Versaillesu, kljub temu je pa proti vsakemu mandatu v Evropi in Aziji, vseeno pa lahko izvaja na prizdete faktorje tak pritisk, da je bolj občutljiv kot vsak na papirju zapisan mandat, če ima gospodarsko moč, da lahko izvede ta pritisk.

Senator Johnson tudi še ni obupal in je menda prepričan, da dobi predsedniško nominacijo. Za delavstvo je vseeno, kdo bo nominiran pri republikanski stranki, kdo pri demokratični stranki. Med vsemi bodočimi kandidati ni enega, o katerem se lahko reče, da se ga o krepko potegnil za delavsko pravico, čeprav se zameri tistim, ki igrajo na prve gosli v republikanski ali demokratični stranki.

In če bi se prav našel tak kandidat, ki ne da počenega groša,

DALEČ SO PROFITARJI PRITIRALI DEZELO.

RESTAVRACIJAM IN HOTELOM BODO ODMERILI SLADKOR.

Pravijo, da sladkorja ni na trgu!

New York, N. Y. — Sladkorja ni na trgu, tako izjavljajo oficielno. Kam je pa izginil sladkor? Eji, kam? Neki mešetar, ki je bil že kanonovan zaradi profitarstva, je izjavil pred Luskovim komitejem, da so ameriški bankirji posodili ameriškim in kubanskim špekulantom dve sto petdeset milijonov dolarjev za nakup sladkorja na Kubi, da ga lahko drže proč od trga, da tako ostanejo cene visoke. V Združenih državah mogoče primanjkuje sladkor, nikakor pa ne primanjkuje na svetovnem trgu, če bi postavili zaloge na trg, ki jih imajo lepo hranjene v skladiščih.

Ljudje, ki mislijo s svojimi možgani, pravijo, da so bankirji, ki so posodili denar v špekulativne svrhe, sokrivi profitarstva, ali kako jih prijeti, to je uganka. Mešetar, ki je pripovedoval o ogromnem posejilu za nakup sladkorja v špekulacijske svrhe, ni hotel imenovati bank, ki so posodile denar. Izgovarjal se je, če pove, katere banke so posodile denar, da lahko obtoži samega sebe. Predsednik komiteja se je pridružil njegovemu mnenju in vanj niso več šli v vprašanji, na katere ni hotel odgovoriti. Taki odgovori so podobni izpovedi človeka pred sodnikom, ki pravi: Poznam ljudi, ki so kradli, toda njih imen ne pove, ker lahko s to izpovedjo obtožim samega sebe. Če tisti človek, ki pravi, da so ameriški bankirji posodili denar v špekulacijske svrhe, noče povedati imen bankirjev, tedaj se tudi ne morejo obtožiti kot sokrivi profitarjev.

Ali vse tako modrovanje nam dosti ne pomaga, kajti fakt postoji, da sladkor primanjkuje in treba je nekaj izvršiti, da se pomanjkanje še ne poveča. Armin W. Riley, pravdnik v justičnem departmentu, izjavlja, da bo od 21. junija naprej sladkor odmerjen hotelom in restavracijam, ker primanjkuje na trgu. To izjavo je podal po konferenci s lastniki večjih hotelov in restavracij.

V navadnih restavracijah, v katere zahaja delavno ljudstvo, že zdej ni sladkorja na mizi in kavi ali čaju je že primešan sladkor, ko natakariča prinese škodilno na mizo. Zdej je kava grenka, po 21. juniju bodo morali pa gostje najbrž nositi sladkor s sabo, če ne bo kava tako grenka, da ne bo vžitna.

PROFITARJI PODE OTROKE V TOVARNE.

Chicago, Ill. — Clyde Brown, predstavnik biroja za izdajo delavskih certifikatov, pravi, da pojde letos nekaj tisoč več otrok v tovarne kot lani.

Okoli trideset tisoč otrok v starosti od 14—16 let je moralo iti delati, ali nad trinajst tisoč več kot lani.

To je posledica draginje. Profitarji so navili cene in zdej ko so prišle počitnice, morajo maleni delavci na delo, da pomagajo prehraniti svoje mlajše bratce in sestric. Nekateri dečki so že zdej izostali iz šole, da dobe malo boljše delo.

V Kolizeju pa zboruje konvencija republikanske stranke in sprejema lepodoneče fraze proti draginji. Tak je danes svet, ker ljudska večina na dan volilne bitke potegne s tistimi, ki niso bili nikdar za ljudske interese.

300.000 TEKSTILNIH DELAVCEV DOBIL POVIŠANJE MEZDE.

Boston, Mass. — Magnatje v tekstilni industriji po vseh novo-angleških državah so se deloma udali zahtevam delavcev in povisali mezde. Okrog 300.000 delavcev je prejelo v skupni vsoti približno milijon dolarjev tedenskega povišanja. Plače tekstilnih delavcev so zdej 150 odstotkov večje kot so bile lani.

ALBANCI PODE ITALIJANE IZ AVLONE.

15.000 albanskih vstalev je navali na postojanke ob morju.

JUGOSLAVIJA PODPIRA ALBANCE?

Rim, 11. jun. — Najnovejša vest se glasi, da so albanska vstaška četa, ki štejejo 15.000 mož, okupirale vsi Bestrovo, Tepeleni in Selenice v zaledju Valone in zdej prodirajo od vseh strani proti Valoni. Brama pristanišča je mogoča edino z morja. Brzojavna in telefonska zveza na suhem je prekinjena in italijanske garnizije so se umaknile za utrube. Z vsega albanskega obrežja odmeva grmenje topov in bojne ladje hite iz Brindisija v Taranto.

'Giornale d'Italia' piše, da so se združili katoliški in mohamedanski Albanci v boju za neodvisnost in da so prejeli velike voate denarja iz Združenih držav. List napada vlado, ker je tako 'alabo zavarovala Avlono (Valono), da so se morale vojaške posadke umakniti v zavetje topov na bojnih ladjah.'

'Tempo' pa poroča, da je jugoslovanska vlada sklenila tajno pogodbo z Esad pašo, bivšim provizorjem predsednikom Albanije. Na podlagi te pogodbe bo haje Jugoslavija pomagala Albancem v vojni proti Italijanom in Esad paša postane albanski governor do smrti, a po njegovi smrti preide uprava Albanije v roke Jugoslavije.

London, 11. jun. — Današnja depeša iz Brindisija se glasi, da italijansko vojno brodovje obstreljuje Valono na albanski obali. Albanske vstaške čete so obkolile Valono od vseh strani na suhem.

KAKO BO LETOS Z VINOM?

Chicago, Ill. — John S. Kramer, zvezni prohibicijoniški komisar, in Williams, davčni komisar v Washingtonu, sta podala novo razlago 29. sekcije prohibicijoniške postavke.

Po tej razlagi je dovoljeno zmečkati sadje ali grozdje in sok odliči v sod, ker taka pijača še ni preokarjala predpisane množine alkohola v odstotkih. Ne sme se pa taka pijača prodajati, in ne sme se ji nič primečati, pije se pa lahko le doma.

Kdor želi izvedeti, kako se izdeluje sok iz grozdja, lahko piše na poljedelski department po tozadevni buletin.

KONVENCIJA DELAVSKE STRANKE SE VRŠI V JULIJU.

Chicago, Ill. — Medtem ko je Gompers prišel v Chicago herait okoli profesionalnih političarjev v republikanski stranki drobitne za delavce, so voditelji delavske stranke izdali poziv, da prične konvencija delavske stranke dne 11. julija v Chicagu.

Frank J. Esper, tajnik delavske stranke, izjavlja, da pride na konvencijo delavske stranke do tri tisoč pet sto delegatov.

STAVKA KOLODVORSKIH USLUŽBENCEV V ST. LOUISU.

St. Louis, Mo. — Tukaj je zastavkalo tri sto kolodvorskih uslužbencev. Zastavkalo je tudi sedem sto delavcev, ki izdelujejo našega lasnega naroda. Ne boji-

STARI STEBRI POKAJO V VZHODNI EVROPI.

Vlade v Italiji, na Ogrskem in Poljskem so padle. Vojna cenzura v Rumuniji. Poljska zbornica predlaga mir z Rusijo vled grožnje socialistov, da ustavijo vojno. Zmage sovjetov na vseh frontah. Irski delavci izjavljajo, da so pripravljeni na boj z vsami britiškimi armadami. Angleži se umikajo iz Perzije.

Washington, 11. jun. — Državni department je uradno obveščen, da je vzpostavljena popolna vojna cenzura v Italiji in Rumuniji.

Dunaj, 11. jun. — Ogrska vlada je padla. Po vesteh iz Budapešte je kabinet Aleksandra Simonyi Semeđena odstopil iz razloga, ker ministri ne morejo obvladati situacije, ki je nastala vled ponovnega gibanja proletarijata.

Varšava, 11. jun. — Poljska vlada pod vodstvom Skulskega je v sredo padla. Opozicija v narodni zbornici proti načrtu vlade za ustanovitev vmesne države med Poljsko in Rusijo je povzročila ostavko.

Varšava, 11. jun. — Časopisi poročajo, da Poljska pošlje mirovno noto ruski sovjetski vladi v par dneh. Zbornica je naložila vladi, da se takoj zavzame za mir z Rusijo. Parlament je v izrednem zasedanju zaradi rusko-poljske situacije in pojavila se je velika opozicija napram vladi vled vojnega programa. Socialisti zahtevajo, da vlada odstopi, da pridejo na krmilo osebe, ki takoj iniciativno mirovno pogajanje z Rusijo in da se poljska vlada odreče vsem imperialističnim točbam v vojnem programu. Ako se to ne izvrši, pozovejo socialisti delavstvo na generalni štrajk in sami ustavijo vojno.

Rim, 11. maja. — 'Epoen' poroča, da se je kralj obrnil na Giolittija za sestavo novega kabineta. Giolitti je bil ministriški predsednik pred vojno. Večeraj je imel kralj dolgo konferenco z Giolittijem, Tittinijem in Orlandom. Položaj v Italiji je zelo slab.

London, 11. jun. — Sinočna brezlična brzojavka iz Moskve sporoča, da so boljševiki v ofenzivi južno od Kijeva. Bojevanje se vrši tik mesta. Sovjetske čete, ki operirajo na dnesnem bregu Dnjepra, so pognale Poljake proti železnici Kijev-Korosten. Rdeča armada napreduje tudi na levi strani Dneva. V okoliših Tarske, južno-zapadno od Kijeva, so sovjetske čete strle odpor sovražnika in okupirale Belo Cerkev. Sovjetska kavalerija je prodrla skozi poljsko fronto v okolici Berdičeva in Žitomira. Severno od Gordova se nadaljuje bojevanje.

Paris, 11. jun. — Po uradnih depešah, ki jih je prejel zunanji minister, perzijski boljševiki razširjajo svoje operacije v Perziji. Angleška posadka, ki je bila v Raštu, se je umaknila trideset milj proti jugu v Manjil. Teheran, glavno mesto Perzije, je v nevarnosti.

London, 11. jun. — Iz Varšave poročajo, da je poljska vlada prepovedala izvoz olja v Čehoslovakijo.

London, 11. jun. — Lloyd George je večeraj dejal v nižji zbornici, da Anglija ni odgovorna za ofenzivno gibanje Vrangla na Krimu in da angleška vlada niti najmanj ne podpira Vranglovih čet z bojnim materijalom.

Po zadnjih poročilih iz Moskve so bile Vranglove bele čete tepene pri Perekopu in vržene nazaj z velikimi izgubami.

Dublin, Irsko, 11. jun. — Eksekutiva delavske stranke na Irskem je večeraj izdala manifest, s kateri izjavlja, da bo stranka podpirala železničarje in pristaniščne delavce, ki nočejo izkladati in prevažati orožja in streliva za angleške čete na Irskem.

Eksekutiva se je postavila porobu kralju in angleški vladi s sledočimi besedami v manifestu: 'Vas armade britskega cesarstva nas ne prisilijo na izdajstvo našega lasnega naroda. Ne boji-

RUSKO-ANGLEŠKO MIROVNO POGAJANJE.

Francija, ekscuzarjev ekscuzator, zahteva od Anglije rusko slato, če pride v London.

AMERIŠKA VLADA MOČI.

London, 11. jun. — Pogajanja med Krasinom, zastopnikom ruske sovjetske vlade, in angleškimi diplomati se nadaljuje. Lloyd George je večeraj informiral parlament, da je bila ameriška vlada vprašana, če želi biti zastopana na konferenci s Krasinom, toda iz Washingtona še ni odgovora.

Paris, 11. jun. — Francoska vlada, ki zastopa francoske posedovalce starih carjevih ruskih bonov, vsak čas pošlje angleški vladi formalno noto z zahtevo, da Anglija sekvestira vse slato, ki ho ali morda je že poslano iz sovjetske Rusije v London; dalje namerava Francija zahtevati, da se rusko slato ne sme vporabiti kot pladilo za nakupljeno blago v Angliji. Ako francoska vlada to doseže, tedaj Krasin ne bo mogel nakupiti lokomotiv in drugih potrebščin.

V pariskih političnih krogih menijo, da se vrši pod kamoflirsko trgovine politična in mirovna konferenca med diplomati sovjetske Rusije in Anglije v Londonu. Francija se boji, da bo izigrana na tej konferenci. Francoska vlada se je toliko udala, da je poslala v London trgovske in tehnične veščake, ki konferirajo s Krasinom, ampak o kaki politični in mirovni diskuziji neče nič slišati.

Znani politični kritik Pertinax je vrzel bombo med francoske kapitaliste in bankirje, ko piše v 'Eho de Parizu', da se Velika Britanija boji boljševizma v Aziji in valedtega bo priznala sovjetsko vlado in sprejela celo vrsto kompromisov z boljševiki. Pertinax pravi, da se Lloyd George in Krasin ne pogovarjata o trgovini — kajti Rusija, razun lana, platine in hmelja nima kaj izvažati — temveč o političnem in militarističnem položaju v Aziji. Angleška vlada se dobro zaveda, da je boljševiška kampanja v Indiji, Perziji, Afganistanu, na Turkem in v Arabiji tako močna, da je ne more več zdrbiti, zato išče mir. Sovjetska vlada ve to, zato pa je poslala čete v Perzijo in Krasina v London. Tako Pertinax.

Kristijanija, Norveška, 10. jun. — Norveška zbornica je s 108 glasovoma proti šestim sprejela predlog, da norveška vlada takoj sklene diplomatske stike s sovjetsko Rusijo. Vlada je še storila prve korake, da izvrši sklep zbornice.

VREME.

Chicago in okolica: V nedeljo jasno in vroče. Južozapadni vetrovi. Stanje temperature v zadnjih 24 urah: najvišja 85, najnižja 73. Solnce izide ob 4:14, zaide ob 7:25.

mo se posledie v tem oziru, čeprav bo pokalo ogrođe vse države.

London, 11. jun. — Irski sin-fajnovci so večeraj napadli in zaigali policijske barake v Ballinamucku in Carrigrohidu. Napadalec so osvobodili iz barak železničarja in kurjača, ki sta bila aretirana, ker nista hotela voziti vlaka, na katerem je bila vojaška partija med potniki.

Rim, 11. jun. — Francesco Giolitti je sprejel ponudbo za organiziranje nove vlade, ki nasledni Nittijevu, katero so socialisti vrgli ob tla zadnje srede.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v objavljanju n. pr. (maja 31—1920) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnom potekla naročnina. Ponovito je pravočasno, da se vam ne ustavi list.

DENARNA MOŠNJA SE ZATEKA K ULIČNI DRHALI.

V Ellinwoodu, Kans., je sklicala "Nestranska liga" shod farmerjev, ki so se odzvali pozivu v velikem številu. Na shod je vdrilo tri sto divjakov, o katerih so poročali listi, da so bili bivši vojaki in da pripadajo k "Ameriški legiji", ki so postopali tako z govornikom, kot ni v navadi pri civiliziranih ljudeh. Med farmerji je nastop ulične drhali povzročil veliko ogorčenje.

Če so bili ali niso bili napadalec na govornika bivši vojaki ali člani legije, na dejstvu prav nič spremeni. Če so bili legionarji, je to stvar legije, da stvar preišče in če pronajde, da so bili med napadalec člani legije, je njena dolžnost, da jih izključi, ker z razbijanjem shodov se ne varuje ameriška ustava, ampak se krši prvi amandment te ustave. Vprašanje pa nastane, v čigavem interesu nastopajo taki rogovileži in razbijejo shode? V interesu farmerjev ali denarne mošnje?

Malikovalci denarne mošnje spoznavajo, da je prihaja zanje nevarnost od "Nestranske lige", ki si je že osvojila Severno Dakoto in je v tej državi hudo pritisnila vse velike duhovne denarne mošnje ob steno. Farmerji v Severni Dakoti so spregledali in zdaj je treba prepričati, da še farmerji v Kansasu ne spregledajo in se strgajo z verige, na katero so jih priklenili oboževalci denarne mošnje. Toda kako? Če bi malikovalci denarne mošnje imeli kaj inteligence med sabo, bi šli na shod in tam s stvarnimi argumenti pobijali govornika "Nestranske lige". Ali te inteligence ni med njimi in zaradi tega se zatečejo k sirovi sili, ker mislijo, da je dokaze lahko pobiti s pestjo in kolicem.

Kadar se katera organizacija ali sistem posluži takega sredstva, da ubija s sirovo silo resnico, nosi v sebi kralj razpada. Dokler so malikovalci in oboževalci denarne mošnje nastopali proti nositeljem novih idej in resnice z besedo na shodih, je bilo znamenje, da ima stvar, ki jo zagovarjajo še krepko življenje. Od kar so pa pričeli nastopati s silo proti resnici, je doprinešen dokaz, da njih stvar hira, ker je postala jetična, in da zanjo ni več zdravila.

Razbili so prvi shod v Ellinwoodu, lahko razbijejo še drugega in tretjega, ali čas pride kmalu, ko malikovalci denarne mošnje ne bodo mogli razbiti nobenega shoda, ker se bodo njih najemniki spremenili iz Savlov v Pavle, malikovalci bodo pa ostali zapuščeni.

Tako govori zgodovina človeštva in iz te zgodovine se lahko čita tudi njegova prihodnost!

Sloga jači, nesloga tlači. — Učitelji v Cincinnatiju so imeli več organizacij. Učitelji ljudskih šol so imeli svojo organizacijo, učitelji na višjih šolah zopet svojo, šolski vodje svojo itd. Posledica tega cepljenja je bila, da so skozi zadnja leta moledovali za povišanje mezde, dosegli pa niso ničesar. Spoznali so resnico, da morajo nastopiti složno in ne razcepljeni, če hočejo kaj doseči. Posledica tega spoznanja je bila, da so se vse učiteljske organizacije združile v eno organizacijo in izvolilo svojim predsednikom nekega učitelja z višje šole. Po združenju so sestavili svoje zahteve in zahtevali so, da se jim letna plača poviša za pet sto dolarjev.

Solski svet se je izgovarjal, da nima denarja za povišanje plače, združeni učitelji so pa izkopal iz pozabljivosti neko staro postavbo, ki pravi, da sme v slučaju potrebe izdati šolski svet posojilne note za kratek rok. Šolski svet je izgovoril, da ne more ničesar podvzeti, dokler se ljudstvo ne strinja s to akcijo. Organizirani učitelji so razposlali peticijo med ljudstvo in dveh dneh so imeli na svojih peticijah štiri in petdeset tisoč podpisov. Zdaj je bil šolski svet v zadregi, nastal je razkol v šolskem svetu in obenem je pričel delati koncesije učiteljem, učitelji so pa te koncesije odklonili, češ, da je njih naloga, da varujejo najslabeje plačane učitelje. Ko je šolski odbor spoznal, da ne opravi ničesar s koncesijami, se je podal in priznal zahteve. Zdaj kroži govoriča, da se maščujejo nad učitelji v višjih šolah, ki so vodili boj za zboljšanje razmer. Seveda ne bo šolski svet prav nič opravil, ker so učitelji zdaj organizirani v eni organizaciji, ki je sprejela načelo, da učitelji podpirajo drug drugega pri zahtevah za boljše življenske razmere.

DOPISI.

KJE SO!

Dražina Peter Ferjančičeva, katere naslov je bil leta 1912 Witte, III, P. O. Box 247. Po njej pozveduje Luka Slabe, Jesenice-Fuline, št. 88, Slovenija, Jugoslavija. Prosi se vaakogar, komur je znano sedanje bivališče te družine, da naznani omenjenemu rojaku v stari domovini.

Vodnik Janaz, doma iz Polhovca Gradca, ki je stanoval leta 1914 pri Frank Levec, Main 924, La Salle, Ill. — Po njem pozveduje Čemažar Anton, Jesenice-Fuline, št. 88, Slovenija, Jugoslavija, ker mu ima sporočiti nekaj zelo važnih stvari. — Kdor izmed rojakov ve za naslov John Vodnika, naj sporoči omenjenemu rojaku v stari domovini, za kar bo zelo hvaležen.

Blaz Arh, doma iz Bohinjake Blatnice, ki je pred 17. leti bival na Jesenicah, pri Meneingarju v Grobljah na Savi. V uredništvu "Prosvete" ima neko zelo važno pismo od Margarete Mikelj, Javornik št. 93. — Ako kateri izmed rojakov ve za njegov naslov, naj ga sporoči uredništvu "Prosvete" in omenjeni rojakinja v stari domovino, ako pa sam čita to, naj se pa sam zgleda.

Bojaki! Že velikokrat smo apelirali na vas, da se zglasite svojem v stari domovini, da ne bode v skrbeh radi vas. In sedaj ponovno apeliramo, da se zglasite, kdor se še ni. Sporočite vsaj toliko, da ste še živi, da ne bodo skrbeli. — Od neke osebe v stari domovini smo dobili pismo naslednje no na stariše, katero mora omeščati najtrdšo srečo, ker ni dobila še nobene vesti od svojih starišev že dolgo let in sama se nahaja v največji bedi.

Johnstown, Pa. — Ker se akoraj vsak dopis pričenja z delavskimi razmerami naj tudi jaz nekoliko opišem tukajšnje delavske razmere, katere pa splošno imenujemo "delavsko blamažo", ker delamo komaj po tri vseh štiri dni na teden. Iz tega je razvidno, da zaslužek nikakor ne odgovarja sedanjim splošnim draginjam vseh življenskih potrebščin niti za enega neoženjenega, še toliko manj pa za oženjenega z družino. Na društvenem polju pa kljub temu še dosti dobro napredujemo in vzdržujemo več podpornih društev raznih jedrot in zvez in smo do malih izjem vsi tukajšnji rojaki dobro zavarovani za slučaj smrti ali bolezni.

Ker pa delavev vedno potrebuje kako primerno zabavo, prirejajo tukajšnja društva domače veselice, da se nekoliko razvedrilo in otresemo morehiti skrbi. Slovenska Maksom godba priredi 4. jul. plesno veselico in sicer ob pribliki 8-letnega svojega obstanika. Veselica se vrši v "Slov. delav. domu na Maksom. Natančnejši program te veselice bo priobčen v kratkem času. Na to veselico o-pozarjam že sedaj vse tukajšnje rojake, kakor tudi v bližnjih naselbinah. — **Zarodnik.**

Collinwood, O. — Člani društva "Vipavski raj" št. 312 SNP naj se udeležijo polnoštevilno prihodnje redne seje 17. junija t. l., ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih zadev. Kdor se ne udeleži te seje, bo kaznovan po pravilih. — Izveti so samo bolniki in oni, ki imajo izredno važno opravilo. **John Stranor, tajnik.**

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Milwaukee, Wis. — Pemiških poskusov ne priobčujemo.

DELO MU NE ŠKODUJE.

Toledo, O. — V neki tukajšnji tovarni za avtomobile dela prvi turski grof Konstantin Raehinsky. Njegov oče je bil ubit v revoluciji v decembru 1917. On je bil takrat oficir v carski telesni straži in izdelo se mu, da je najbolje zanj, če odrine iz Rusije. V Ameriki je pa grof brez evenca in šepu ravno toliko vreden, če se ga slučajno ne usmili hči katerega milijonarja in ga vzame za moža, kot vsak drug človek, ki nima denarja v žepu. Torej ni grofu preostalo drugega, kot da se je lotil poštenega dela. Mož bi si bil lahko pot prihranil v Ameriko, če bi imel veselje do dela v Rusiji.

Ozdrujenju.

Johnstown, Pa. — V Glas Svobode od dne 7. maja t. l. sem čital vo glavnega predsednika SSPZ nanašajočo se največ na zagovarjanje gl. odbora njegove organizacije, ker je odklonil po združenih odborih predloženo pogodbo za združenje.

Kot večletni član združenja glavnega odbora si dovoljujem v kratkih besedah opisati združenjsko gibanje.

Začetkom leta 1918 sta se združili Slov. K. P. Dr. Sv. B. in S. D. P. Z. pod črtarjem SDPZ na podlagi po splošnem glasovanju sprejete pogodbe. Po splošnem glasovanju sprejeta pogodba se je za obe stranki smatrala za zadostno garancijo članstvu za pošteno združenje in se je tudi vse pošteno in povoljno rešilo. Pri tem združenju je Slov. K. P. Dr. Sv. B. izročilo vse premoženje (pomislite do zadnjega fička) S. D. P. Z., predno se je sploh kakšen članški certifikat zamenjal.

Poslovanje v organizaciji se je vršilo v smislu pravil SDPZ in združenjske pogodbe; obveznosti so se pošteno in brez zadržavanja izplačevale vsem, neglede ali so imeli v rokah že zamenski certifikat ali ne. Ni nam znan niti en slučaj, da bi bil kateri član ali dedič za kaj odkodovan valed združenja na podlagi pogodbe, katera je ališna sedanji in o kateri se trdi, "da ne nudi nobena garancije."

Konec leta 1917 so se sestali združenjski odbori raznih organizacij, na kateri konferenci je bila zastopana tudi S. S. P. Z. Ta združenjska konferenca je izdelala pogodbo za obširnejše združenje. Vse je bilo dobro, dokler ni konferenca prišla do določitve črtarja, pod katerim naj bi se združenje izvršilo. Tukaj je prišlo do spozilje od strani zastopnikov S. S. P. Z. le valed tega, ker ni konferenca določila, da se združenje izvrši pod črtarjem S. S. P. Z., česar se je seveda tudi gl. odbor takoj oprijel. Ako bi ta konferenca določila da se združenje izvrši pod črtarjem S. S. P. Z., kar bi pomenilo, da ostale organizacije izročijo vsa njih premoženja S. S. P. Zvezi, sem prepričan, da bi se glavni in združenjski odbor S. S. P. Z. z vsemi štirim prijel pogodbe.

Glavni odborniki S. S. P. Z. so razumeli, da bi ne mogli prodrati ako bi se v nasprotovanju združenjski posluževali edinega pravega vzroka, zaradi tega so se posluževali raznih neresničnih izjav in zavijanja. V vsem tem delu jim je dobro služila cenzura v njih glasilu, katero ni priobčevalo (kakor tudi sedaj ne) združenju naklonjenih članov, dopisov ali odgovorjanj na neresnične napade.

Glavni predsednik se zgraža nad združenju naklonjena društva, češ da napadajo glavni odbor in to celo potom drugih listov. Saj je vendar članstvo od gl. odbora prisiljeno posluževati se drugih listov ako hoče, da pridejo njih mnenja v javnost.

Ker je gl. odbor SSPZ združenju nasproten je vse, kar je v prid združenja, napadanje. Članstvo SSPZ in drugih v združenju zainteresiranih organizacij pa ne sme smatrati za napadanje, — temveč naj vzame vse, kar pride od gl. odbornikov S. S. P. Z. za stvarno razpravljanje in vse resnično, če je ali ne.

Glavni odbor je za svoje delo odgovoren konvenciji.

Kakšno odgovornost bi nosil gl. odbor, ako se združenje izvrši na željo članstva izraženo potom splošnega glasovanja? Ali ni splošno glasovanje večja moč v organizaciji kot gl. odbor?

Glavni odbor bi po odglasovanju članstva nosil odgovornost in dolžnost, da izvrši vse potrebno delo za uredničenje želje članstva. Razumljivo je, da so razne zapreke pri tem delu, ni pa nobene take, ki bi se je ne moglo odstraniti, za kar bi mogel skrbeti gl. odbor, mesto da zapreke le išče in jih prinaša v javnost v strašilo članstvu.

Ako je gl. odbor SSPZ v resnici za pravično združenje, tedaj je ali nezmožen v reševanju svojih nalog v korist organizacije, ako pa je več naloge in združenjskega dela, je pa absolutno nasproten združenju.

Kar g. Kužnik omenja o splošnem glasovanju, kako se vrši pri nekaterih društvih, isto velja tudi za nekatera konvencije.

S. S. P. Z. je gotovo izvolila združenjski odbor potom splošnega glasovanja — konvencija bi ne mogla javliti ljudi, ki niso kos svoji nalogi. Ali bi se ne moglo podobno poteno vredi pod noge kakšnemu gl. odborniku! — Po mnenju gosp. Kužnika menda ne, kajti to bi bilo napadanje, ker pa ni bratsko, mi pa hočemo ohraniti pravo bratstvo v organizaciji in pa svobodo izražanja, kar pomeni v zadnjem času pri SSPZ in G. S. da sme glavni odbor izbruhniti v javnost kar hoče, ostalo članstvo pa naj drži jezik za zobmi — ker je tudi vzrok, da se ni delalo javneje potom glasila.

G. Kužnik navaja kratek načrt za resnično združenje. Koliko pa je povedano v njegovem načrtu? Sklepati skupno konvencijo je zelo lahko rečeno, kako skupno konvencijo organizirati nam pa ne pojasni, s čemer bi nam dokazal, da je v resnici krajša in pravičnejša pot do združenja.

Združenjski odborniki so že mnogo razpravljali o takem načinu združenja, v čemer so prišli do raznih vprašanj. Ali je za tako konvencijo potrebno, da jo vodi ena izmed prizadetih organizacij? Ako je, ali imajo zainteresirane organizacije določiti, katera naj vodi konvencijo? Ali imajo pravico to odločevati gl. odbori ali članstvo? Ali imajo pravico vse prizadete organizacije odločevati o kraju in času te konvencije? Ali so sklepi take konvencije obvezni za vse prizadete org. ne da bi bili kakšni tožadveni ukrepi prej odobreni potom splošnih glasovanj ali konvencij posameznih organizacij? Od ljudi, kateri zagovarjajo g. Kužnikov način združenja, pričakujem pojasnila na navedena vprašanja.

G. Kužnik želi odgovora zakaj se sega v prvi vrsti po premoženju SSPZ. Priporočilo članstvu, da naj bi pogodbo dobro preštudiralo, naj bi veljalo njemu, kajti izdelovanje načrtov in pogodb, sprejemanje in uveljavljanje istih more smatrati vsak otrok ne le za govorjenje o združenju pred oddajo blagajni, temveč za resno delo in uredničenje združenja pred oddajo blagajni.

Kdor temeljito pretrese poročilo zavarovalniškega komisarja države Illinois in zakone raznih držav mora priti do prepričanja, da je pogodba, katero sprejme organizacija v smislu zakonov obvezna za vse stranke, s čemer se v tem slučaju postavi S. N. P. J. v odgovornost za vse članstvo (ako ima vse članstvo nove police v istem času, ali pa ne). Ali ni v tem uštetu tudi odgovornost za premoženje vseh zainteresiranih organizacij? Katera organizacija bi prevzela vso odgovornost, ne da bi prevzela premoženje? Mogoče S. S. P. Z.?

S. S. P. Z. ne zaupa premoženja drugi organizaciji, dokler zadnja ne izda certifikat slednjemu članu v garancijo, da je v resnici prevzela obveznosti za iste. Smešna.—

Po mojem mnenju ni gl. odbor SSPZ pravilno postopal, ker je odklonil združenjsko pogodbo, ne da bi jo dal na splošno glasovanje. 4. redna konvencija je izvolila združenjski odbor, kateri naj dela z zdr. odbori drugih organizacij za združenje, razumljivo, da morejo isti, ki so v tem delu, najti najboljšo pot do združenja.

Združenjski odbori so prišli do sporazuma za združenje po načinu, kateri se je praktično izkazal za dovoljno izpeljiv.

Organizacije, katere niso po imenu "svobodomislne", pač pa v praksi in imajo najmanj v toliko svojih dolžnosti napram članstvu, se zavedajo gl. odbore, so date članstvu priliko izraza o pogodbi potom splošnega glasovanja.

Glavni odbor, kateri veruje v bratstvo in enakopravnost članstva, predloži vse tako važne zadeve članstvu v odločevanje.

Vsled tega bi po mojem mnenju gl. odbor S. S. P. Z. najlepše vršil svoje dolžnosti, ako bi dal združenjsko pogodbo na splošno glasovanje in ob enem pojasnil članstvu, kaj je na stvari, seznanil članstvo z zaprekami združenja in kaj bode organizacija mogla vse storiti za vršitev združenja, ako članstvo z zadostno večino odglasuje v prid pogodbe. S takim korakom bi gl. odbor pokazal članstvu, da je doleden v delu za koristi organizacije. Ako bi to splošno glasovanje izpadlo proti združenju, bi bil gl. odbor siguran, da članstvo ni za združenje po predloženem načr-

tu. Ako bi pa splošno glasovanje izpadlo v prid pogodbe, bi zopet vedel, da mu je s tem članstvo dalo nalogo preskrbeti vse potrebno v svrhu združenja na podlagi sprejete pogodbe, ne da bi si s tem napravil kakšno odgovornost izumeti, da zadevo izvede kar najboljši mogoče.

Priznavam Mr. Kužnik, da, dokler se bode tako delalo za združenje, ne moremo pričakovati uresničenja; namreč dokler bode gl. odbor v tem oziru absolutistično postopal in dokler ne bode članstvo zadosti samozavestno, da odpravi take boleznj v organizaciji, ne moremo pričakovati uresničenja združenja.

Kakor vse izgleda je odvisno od prihodnje redne konvencije, ali bo delegacija zadostno seznanjena s situacijo in ali bode razsodna, ali bode igrala ulogo kot se predbaciva nekaterim društvom glede splošnega glasovanja. Ali bode odobrila postopanje glavnega odbora v tem oziru, ali bode poduzela resen korak v svrhu združenja.

Omenim naj še, da se z gornjim oglašim le iz razloga, ker gl. predsednik S. S. P. Z. v njegovem pojasnilu in odgovoru direktno izraza željo, da združenjski odbor njemu odgovori oziroma pojasni in ker do sedaj nisem še videl nikakega pojasnila od katerega drugega združenjskega odbornika. **Blas Novak, zdr. odbornik S. D. P. Z.**

PROFITARSKA TVRDKA KAZNOVANA.

Charleston, W. Va. — Cohen Stevenson kompanija, ki ima svojo trgovino na debelo v Huntingtontu, je bila zaradi profitarstva s sladkorjem kaznovana na pet in trideset tisoč dolarjev denarne globe. To je najvišja denarna globa po Leverjevem zakonu. Šest mesecev trde ječe za lastnike tvrdke bi mogoče več izdalo kot denarna globa, kajti profitarji navadno gledajo na to, da konzumentje ob ugodni priliki zanje plačajo denarno globo.

DOLARSKA KONVENCIJA.

Chicago, Ill. — Republikanska konvencija je v tem trenutku najbrže končana in čitatelj se ve, kdo je nominiran za predsedniškega kandidata. To je za delavce stranska reč. Naj bo nominiran kdor hoče. Nominiranec je le figura. Kar je vredno omeniti, je to, da volitve za kandidata se niso vršile v Kolizeju, kjer je bil cirkus, temveč v sijajno opremljenih sobah velikih hotelov na Michigan Ave in Congress Streetu.

V hotelih so zborovali dolarski kralji, pravi boje republikanske stranke — kakor bodo zborovali že dva tedna v San Francisco, kjer se vrši demokratski cirkus — in ti so nominalni kandidata. Delegatje v Kolizeju so bili le pači, ki so izvršili željo dolarskih kupov. Vse je šlo kot po loju — kot gre navadno vsaka štiri leta. Malo je bilo krika in vika, pela se je slava vsem kandidatom, kakor je potrebno za slepece, ki bodo volili, in naposled je bila zaključena igra.

Neki reporter, ki povsod vtakne svoj predrzni nos, je izvolal, da so se v Kolizeju kupovali glasovi. Čemu? Ali niso bili pravi glasovi že tam? Saj sta sedela med delegati dva gentlemen iz Misourija, ki sta odprto povedala, da sta prejela po \$2500 iz Lowdenove mošnje; in takih je bilo vsakakor več.

Dolarji so imeli svoj dan. Živeli dolarji! In da je bila velika komedija vsestransko popolna, kot je potreba, je kardinal Gibbons odprl vsako sejo z dolgo molitvijo. Pa naj še kdo reče, da ni korupcija krščanska — ali da ni krščanstvo korumpirano! Prav je imel nadškof Glennon, ki je dejal, da je vera bankrotirala.

TESARSKI DELAVCI SO ZMA-GALI.

Philadelphia, Pa. — Stavka tesarskih delavcev v Philadelphiji, Camdenu in okolici je končala s porazom za podjetnike.

Mezda od ure se poviša od osem-deset centov na \$1.12, čezurno delo šteje dvojni čas, poleg mora pa podjetnik plačati za delo poneti deset centov doklade za vsako uro.

Power rojaki v Clevelandu! Ako hočete slišati najboljšega slovenskega govornika v Ameriki, pridite v nedeljo 13. junija popoldna na Jos. Kastelicovo farmo v Euclid. — Najbrže ga boste slišali zadržat.

Inozemstvo.

Dva angleška delegata sta se vrnila iz Rusije.

London, 11. jun. — Benjamin Turner in Thomas Shaw, ki sta bila v angleški delavski misiji, katera se nahaja v sovjetski Rusiji, sta se prva vrnila domov. Shaw je poslanec v parlamentu. Obiskala sta le Moskvo in Petrograd. Turner pravi, da ni v Rusiji nobenega terorizma; edini teror je pomanjkanje živil. Boljševiki nič ne skrivajo slabih živilnih razmer. Letošnje spomlad je imela sovjetska vlada strašne boje z različnimi epidemijami. Več kot milijon ljudi je bilo bolnih na legarju in na tisoče oseb je trpelo na malariji in osepnicah, vlada je pa brez zdravil in drugih pripomočkov. Kljub temu je vlada z nadčloveškim naporom omejila bolezn.

Večina prebivalstva v Moskvi in Petrogradu podpira boljševike. Ljudstvo na deželi ni nasprotno vladi, čeprav se povsem ne strinja z nekaterimi komunističnimi eksperimenti. Po mnenju Turnerja ima boljševiška vlada veliko maso ljudstva na svoji strani.

Turnerjeva sodba je, da je sovjetski sistem v Rusiji dobro aranžiran, da se on ne strinja z nekaterimi boljševiški principi.

Nemška armada snižana na 200 tisoč moč.

Berlin. — Uradno se poroča, da je zmanjšanje nemške armade na 200.000 mož v smislu mirovne pogodbe izvršeno.

Napadi na Angleže v Mesopotamiji.

London. — Iz Bagdada čez Bombaj javljajo, da so domačini v Mesopotamiji napadli angleško postojanko Telfar dne 4. junija in ubili dva angleška častnika in vse vladne uradnike. Angleško

poveljstvo v Mozulu je poslalo kazensko ekspedicijo za napadalec, ki so se umaknili v gorске divjine.

Zavezniški komisarji protestirajo proti terorju na Ogrskem.

Washington, D. C. — Zavezniški so se končno zganili. Državni tajnik je prejel zadnji terek uradno poročilo iz Budapešte, ki ga je poslal U. Grant Smith, ameriški zastopnik na Ogrskem. Poročilo pravi, da so trije zavezniški komisarji uložili protest pri ogrski vladi proti persekucijam in terorizmu napram narodnostnim manjšinam in delavskim strankam. Komisarji zahtevajo, da ogrska vlada naredi red in mir v deželi in preneha z nepotrebnimi progoni.

Spor med Francijo in Španijo.

Madrid, Španija. — Tukajšnji listi so pričeli napadati Francijo zaradi dejstva, ko francoska vlada zahteva, da se prekliche dveletna finančna pogodba med obema državama. Preklic pogodbe pomeni med drugim omejitev španskega izvoza v Francijo. Razuntega imata obe državi sporno vprašanje glede Tangiera. Neki list svetuje, da naj Španija uvede trgovske represalije proti Franciji.

Ameriški serum v boju s kugo v Veracruzu.

Veracruz, Mehika, 11. jun. — Iz New Orleansa je dospel semkaj ameriški rušilec z zdravniškim osebjem, ki bo pomagalo zatreti bubonsko kugo v tem mestu. Ameriški zdravniki imajo s seboj dovolj seruma za 7500 oseb. Včeraj sta se pojavila dva nova slučaja kuge in ena oseba je umrla. Vsi bolniki se nahajajo na majhnem otoku blizu mesta.

Carranza je bil ubit s desetimi krogli.

Mexico City, Mehika, 11. jun. — V razpravi proti morilec bivašega predsednika Carranza, ki se

vrši pred vojnim sodiščem, je prišlo na dan, da je bil predsednik zavratno umorjen, kot so se glasila prva poročila. Bajka o samomoru se je razblinila v dim. Priče, ki so na licu mesta izvršile preiskavo, so izpovedale, da je v stelah bajte, v kateri je prenočeval Carranza 21. maja, trideset lu-

kenj, ki so jih naredile krogle. Carranza je zadelo pet do deset krogel. Vse krogle so bile izstreljene od zunaj.

General Rodolfo Herrero, ki je obtožen napada in umora, je včeraj pričal v svoj zagovor pred sodiščem, toda njegova izpoved ni bila objavljena.

Velika skupina naših rojakov se bode vrnila v domovino pod pokroviteljstvom in v spremstvu posebnega vodje.

Lastnik jugoslovanske banke, Henry C. Zaro, bode v kratkem poslal v domovino veliko skupino naših rojakov, kateri bodo potovali v spremstvu in zaščiti posebnega vodnika, kateri jih bode spremljal iz New Yorka v Evropo. Njegova dolžnost bode, da skrbi tekom potovanja za njihovo prtljago in da vse potnike banke Henry C. Zaro zavaruje glede nevarnosti in nezgod od časa, ko oni ostavijo ameriško obalo do tedaj, da pridejo oni do kraja. Vsakdor, ki želi potovati s to skupino potnikov, naj takoj piše jugoslovanskemu bankirju Henry C. Zaro.

SPREMLJANJE POTNIKOV IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Posebni zastopnik naše banke je že odpotoval v Evropo, kjer bode storil vse potrebno, da dovede Vaše sorodnike in znance v Ameriko. Ves denar, katerega pošljete Vašim ljudem v stari kraj, bode on izplačeval. Radi tega naj vsi oni, kateri žele, da pridejo njihovi svojci v Ameriko in ki žele njim poslati denar tako, da slednjega sigurno in v najkrajšem času dobe, naj se zaupno obrnejo do našega državno pooblaščenega bankirja Henry C. Zaro.

POŠILJANJE DENARJA V STARI KRAJ.

Državno pooblaščen bankir Henry C. Zaro pošilja denar v staro domovino po brzotoku in po pošti po najnižjem dnevnem kurzu in pod jamstvom.

MENJANJE DENARJA.

V naši banki je vedno v zalogi velika količina vsakovrstnega denarja v zlatu, srebru in papirju, katerega je dobiti po najnižji ceni.

LIBERTY BONDE

Ti bondi se pri nas kupujejo in za nje se dobi najboljša cena. Mi jih tudi sprejemamo, kakor plačilo za parniške listke.

PREDUJMI.

Državno pooblaščen bankir Henry C. Zaro pomaga tudi našim rojakom pri izplačevanju njihovih terjatev, kakor tudi pri iztirjanju njihove plače.

POTNE LISTINE.

Pri nas je nastavljen poseben uradnik, katerega dolžnost je pomagati vsem v stari kraj se vračajočim potnikom pri nabavi potrebnih potnih listin in dovoljenj. To se izvrši hitro in brezplačno.

Pridite ali pišite za vse, kar potrebujete.

HENRY C. ZARO, bankar
39 Cooper Square, 3rd Ave., Corner 6th Str.
NEW YORK CITY.

Slovenska Narodna **Podporna Jednota.**

Ustanovljena 9. aprila 1904. Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2857-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

Predsednik Vincenzo Cahbar, podpredsednik Anton Hrust, Box 140, Canonsburg, Pa.
Člani: gl. tajnik Math Turk, tajnik bolniške oddelka Paul Berger, sodni gl. blagajnik Frank S. Tevcher, upravni gl. blagajnik Filip Golina.

POROTNI ODSEK.

John Underwood, predsednik, 408 May St., Springfield, Ill., Martin Zelenkhar, Box 278, Sutherland, Ohio, Joe Radlich, Box 422, Smithton, Pa., Frank Semrak, 2800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2857-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pisterich, Box 438, Bridgeville, Pa.
Anton Radlich, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Kular, Box 104, Green, Kans., za jugozapad.
Leo Kular, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 15817 Waterloo Rd., Collingwood, Ohio, Jakob Ambrožič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn., Joe Kaban, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenzo Cahbar, John Underwood in Matt Petrovič.

Združitveni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Ahl, 2154 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trifaj, Box 181, Lawrence, Pa.
John Ovan, 242 Englewood, Detroit, Mich.
Joe Shub, 1191 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Mary Udovič, 1244 So. Racine Ave., Chicago, Ill.
VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Nov, 2302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jole Zaveršnik.

POZOR! — Korrespondenca s gl. oddelkom, ki dolga v glavnem uradu, se vrši takole: — VSA PISMA, ki se nanašajo na pošto gl. predsednika in na poslovni Predsedništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVI: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vsebo se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Vse prijatelje glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviča, predsedniku nadzornega odbora, Njegov naslov je spodaj.
Vsi prijavi na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 408 May Street, Springfield, Ill.
Vse prijatelje proti uredništvu glasila se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Vsi dopisi in drugi spisi, namenjeni, oglaš, naročniki in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednota, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!

Sedaj se izplačuje denar v starem kraju redno v novih jugoslovanskih bankovcih.

Naša banka je bila ena prvih, ki je doslej izplačilo svojih denarnih pošiljatev.

Denarne cene so se zadnje dni nekoliko zvišale, toda so še vedno nestalne, zato se lath na more oglašati. Vsaka deparna pošiljatev se odpolije po najnižji ceni e n e g a dne, katerega k nam dospe.

Naše bančne nalognice (Drafts) so slasti za one rojake v starem kraju, ki stanujejo blizu večjih mest, najhitreje sredstvo do denarja, kar banke izplačujejo isto popolno in brez odlašanja.

Naš pravni oddelek izdeluje vsa v notarski posel spadajoča dela, prekrbuje za naše potnike potne liste in ravno tako spise za dobavo družin in sorodnikov in domovine v Ameriko.

Seznam odhajajočih parnikov in cene voznim listkom najdete vedno v našem posebnem oglasu.

V vsakem osiru dobite brezplačno natančna pojasnila, ako pridete ali pa pišete v materinščini na

EMIL KISS, BANKIR,
133 Second Ave., cor 8th St., New York, N. Y.

Pod državnim nadzorstvom. Vstanovljeno 1898.

Sprejema hranilne vloge in plačuje 4% obresti.

PREMOGARJI

Še začetkom meseca aprila smo povedali, da nam primanjkuje premogarjev za delo v našem rovu v Hazel Mine v mestu Canonsburg, Washington County, Pa., kateri leži ob Panhandle Railroadu. Železničarska stavka se pojavila takoj za tem in skoro vse delo je zaostalo, ker nismo mogli dobiti dovolj železniških voz. Vsa stvar se je sedaj zopet premenila izdan je ukaz, da železniška družba poskrbi, da stranke ki so dobile železniške vozove za druge vrste blago smejo nadalje dobiti le polovico teh vozov in drugo polovico se mora takoj odposlati k premogorovom. Ta posebna odredba bode nedvomno odpomogla, da se bode delo v premogorovih povečalo, ker rane tovarne in vsa industrija potrebuje nujno več in več premoga in vsi odprti vozovi se morajo oddati na raspolago za premog, da se tako hitreje spopolnijo vsa naročila za premog.

Rudarji, ki so pustili rove in šli na druga dela, naj bi se vrnili sedaj, ker prilika se nudi za bližnjo bodočnost, da bodo lahko zaslužili več kot kdaj prej pri kopanju premoga, plača za delo s pikom je \$1.1164 od tone. Za delo s strojem pa po 94 centov od tone.

Hazel rov je rudnik s odprtim uhom, premog je 5 1/2 do 6 1/2 čevljev visok, dobra stroha, suho, je tudi nekaj škrovin kot je ta v vseh rovih v Pittsburgskem okraju. Plača se za škrovino, ki je nad 12 palcev visoka. Stanovanja hiše so le par minut od rova, stanarina je po \$7.00 do \$9.00 na mesec. Dobe se stanovanja s hrano za samce. Premogorov je v mestu, kjer je dovolj raznih prilik za vas in vašo družino.

Samo izučene premogarje sprejemamo. Oglasite se osebno pripravljeni za delo v:

HAZEL MINE,
CANONSBURGH, PA.

KRETANJE PARNIKOV ZA JUGOSLOVANE IN CENA VOZNIH LISTKOV.

1. NEW YORK—TRST:

"PESARO" 8. junija.....	\$ 95.00
"ITALIA" 8. junija.....	\$105.00
"PATRIA" 10. junija.....	\$ 90.35
"PANONIA" 19. junija.....	\$130.00
"PROVIDENCE" 1. julija.....	\$ 90.35

11. NEW YORK—HAVRE:

"LA LORAIN" 7. junija.....	\$ 76.50
"ROCHAMBEAU" 12. junija.....	\$ 76.50

Za sedaj imamo še za vsaki parnik nekoliko prostora. Ker je mnogo potnikov, zato se pa tudi vsi prostori v naprej rasprodajo. POTREBNO je torej, da si zagotovite prostor za eden ali drugi parnik edino z tem, da nam pošljete označeno svoto v naprej.

S tem si tudi pribrihanite nepotrebno čakanje v New Yorku.

Za vsa nadaljna pojasnila glede potovanja in pridobitve Vaših družin in sorodnikov ali prijateljev iz stare domovine sem, pišite na staro trdko

EMIL KISS, BANKIR
133 Second Avenue, NEW YORK, N. Y.
Vstanovljeno 1898.

NA ZNANJE ROJAKOM V LA SALLE, ILL.

in okolici. Naznaniti želim, da sem znižal ceno pri vseh moških novih oblekah za 25%. Rojaki, sedaj je čas in prilika, da naročite svojo obleko vrejeno po najnovejšem kroju, izvrstno delo in po zmerni ceni.

Točna postrežba. Popraviljam, likam in prevredim tudi stare obleke. Pridite in se prepričajte. Se priporoča:

JOHN ERMENC, krojač
1046 Main St. (Ravno nasproti Slov. Doma),
LA SALLE, ILL.

RAD BI IZVEDEL

za rojaka Martina Strukelj, kateri je ob času svoje selitve in zmedenosti pozabil pri meni svoj telovnik in v njem tudi svoto \$42, ker ne maram nositi odgovornosti in hraniti tuje lastnine, želim izvedeti za njegov sedanji naslov, da bom vedel, kam naj odpošljem omenjeni denar in telovnik. Moj naslov je: Jakob Trojar, P. O. Box 128, Farrell, Pa.

Pošiljamo denar v staro domovino.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro.

Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Rumunsko.

Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan.

KASPAR STATE BANK
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Kapital vloge in prebitok znanja blizo \$5,000,000.

Najceneje in najhitreje

pošiljanje denarja v stari kraj, se obavlja potom čeka (draft).

VSE KAR JE POTREBNO JE TO:

Mi vam pošljemo ček in vi ga sami pošljete naslovljenca, in on pa kadar ta ček dobi, gra enostavno do najbližnje hranilnice, banke in tam dobi denar za ček.

Čeke izdajamo na vse večje banke v Jugoslaviji. Pošiljamo denar tudi potom in brzotokovno. Naša cena je vedno najnižja.

Pošiljamo denar tudi v domovino za vloge v hranilnice sia vse za vse hranilnice v Jugoslaviji, ter dobimo za vas uložno knjižnico v kratkem času.

Prodajamo parebrodne listke za vse proge. Našim potnikom preskrbimo vse potne listine brezplačno. Vam preskrbimo sorodnike in starega kraja v Ameriko, ter opravimo vse notarske posle kot: uradne spise, pooblastila, pogodbe, i t. d.

Pridite osebno, ali pa nam pišete za pojasnila.

NEMETH STATE BANK

JOHN MEMETH, president.
10 E. 22nd St. New York, N. Y.

Posor rojaki v Clevelandu! — Ako hočete slišati najboljšega slovenskega govornika v Ameriki, pridite v nedeljo, 13. junija popoldan na Jos. Kastelicovo farmo v Euclid. — Najbrže ga bodeite slišali zadnjkrat.

Sedaj lahko naročite list "Prosveta" vrojcem v stari domovini. Letna naročnina \$7.00 za pol leta pa \$3.50.

Ameriške vesti.

OSKRBA REDNIH OTROK V STARI SRBIJI.

New York, N. Y. — Ameriški rdeči križ, informacijski oddelek je dobil poročilo od članice ameriškega pomožnega odbora, oddelek za oskrbo otrok, iz Jugoslavije, kako ta odbor skrbi za bedne otroke in matere z dojenčji.

Skoplje je središče oskrbovališča za otroke v Stari Srbiji, Albaniji in onih delov Bulgarije, v katerih so naseljeni Srbi. Iz tega oskrbovališča se deli hrano in potrebno obleko 75,000 otrok v starosti od dveh do 14 let, in sicer v 28. okrajih. V Skoplju samem je 25 javnih kuhinj, katere so nastanjene v šolah. V zimskem času je poleg navedenega števila javnih kuhinj ta odbor odprl še 11 kuhinj za manjše otroke in za matere, ki doje. V poletnem času je pa odbor zaprl te kuhinje, ker so zadostovale ostale.

Otroci zelo radi zahajajo v šole, ker dobe opoldan dobro in tečno kosilo in počasi bodo vsi okrevali, ki so bili podhranjeni. — Vsi stroški se krijejo iz sklada prostovoljnih prispevkov, katere nabira tukaj v Ameriki Jugoslovanski pomožni odbor od radodarnih Jugoslovancev in drugih oseb.

POKONČAVANJE GLIVIC PRIHRANILNICE TISOČAKE PRI BRESKVAH.

Washington, D. C. — Zvezni državni poljedelski departament poroča, da se je letošnje leto prihranilo na milijone dolarjev pri breskvah, ker so škropili breskve z gotovo vrsto kisline imenovano "fungicide", s katero so pomorili škodljive glivice. Vsak sadjerejec, ki se peča s pridelovanjem breskev je gotovo že opazil, da neke vrste glivice (gobe) naredijo veliko škodo, ko pričnejo breskve zoreti, toda ni vedel za sredstvo, s katerim bi pokončil te škodljive gobe. Zveznemu državnemu departamentu, se je pa posrečilo iznajti neke vrste kisline,

s katero je mogoče pomoriti te škodljivke.

Leta 1910 je bil ocenjen ves pridelek breskev na približno 29 milijonov dolarjev. Letošnji pridelek se pa čeni na od 50 do 60 milijonov dolarjev, ker so sadjerejci rabili to sredstvo pri pokopčavanju škodljivih gliv. Poleg tega imajo breskve, katere so bile poskropljene od te kisline boljji okus, kot pa one, katere niso bile poskropljene.

Valed tega priporočila zvezni državni poljedelski departament vsem sadjerejem, ki se pečajo s pridelovanjem breskev, da rabijo vsako leto, ko breskve dozorevajo to kislino. Ako jo ne morejo dobiti v lekarnah (Drug Store) naj se obrnejo na poljedelski departament v Washington, D. C.

UVOZ SUROVEGA MASLA ZABRANJEN.

Washington, D. C. — Zvezni poljedelski departament poroča, da so uradniki živežnega preiskovalnega oddelka prepovedali postaviti na trg več pošiljatec surovega masla, ki je bil uvožen v Zdr. države iz inozemstva, ker to surovo maslo ni bilo narejeno po predpisih vlade Zdr. držav. Večina tega surovega masla ni vsebovala zadostno množino maščobe in preveč soli in vode.

IZVOZ IN UVOZ SUROVEGA MASLA.

Washington, D. C. — Zvezni državni poljedelski departament poroča, da je bilo lansko leto uvoženega več surovega masla kot pa kodaj prej. Izvoz surovega masla je istotako presegal izvoz prejšnjih let in je bil trikrat večji kot pa uvoz. Uvoz surovega masla in nadomestil surovega masla je znašal leta 1919 9,519,368 funtov; izvoz pa v istem letu 34,556,485 funtov.

Največ surovega masla je prišlo iz Kanade; uvaža se ga veliko tudi iz Danskega, Avstralije, Argentine in Nove Zelandije. Deset odstotkov uvoznega surovega masla se ni smelo postaviti na trg, ker ni odgovarjal zdravstvenim predpisom.

BOJ MED LEVIČARJI IN DESNIČARJI NA KONVENCIJI A. F. of L.

Montreal, Que., Kanada. — Na konvenciji Ameriške delavske federacije je izbruhnil boj med desnim in levim krilom. Levokrilci pod vodstvom Maxa Hayesa, ki delujejo za samostojno delavsko politično stranko, so v ofenzivi proti Gompersovemu desnemu krilu. Bitka je izbruhnila v petek, ko je bilo na dnevnem redu vprašanje, da se organizira v federaciji posebni departament za delavce, ki producirajo in distribuirajo živila. Levičarji zahtevajo, da v to kategorijo spadajo vsi hotelski nameščenci, ki so najslabše organizirani; nazadnjaki v Gompersovem taboru so proti temu.

Gompersovi nasprotniki niso še nikdar prej pokazali toliko moči kot na letošnji konvenciji. Skoraj vsa delegacija iz zapadnih držav je na njihovi strani. Levičarji so predložili rezolucije za osvoboditev političnih jetnikov, priznanje ruske sovjetske vlade in proti ligi narodov.

Na večerjani seji je bila sprejeta važna določba, ki daje zamorskim delavcem enake članske pravice v federaciji kakor belokožcem. Tudi za to odločbo je bil hud boj. Dalje je bila sprejeta rezolucija, da se ustanovi mednarodna policijska unija kakor hitro naraste članstvo lokalnih organizacij na 6000.

ZAKONSKA PREDLOGA O VODNIH SILAH JE NEKOMU PRI RASTLA K SRCU.

Washington, D. C. — Justični tajnik Palmer je izjavil, da ima predsednik čas, da podpiše zakon o vodnih silah do četrtega zvečer. Gospodje iz Wall Streeta so se precej trudili da je bil ta zakon sprejet, ali predsednik ga ni podpisal, dokler je kongres zboroval. Zdaj je pa nenadoma stopil v ospredje justični tajnik in izrekel, da ima predsednik deset dni po sprejetju predloge pravico podpisati nepodpisane in sprejete predloge, če kongres zboruje ali ne zboruje, dasiravno so že vsi listi med nepodpisanimi zakoni prišli tudi zakon o vodnih silah.

ALBANIJA

(Nadaljevanje.)

V mestu Apolonia je bilo središče znanosti in umetnosti in v trgovskem oziru je bilo pa najznamenitejše mesto Dirrachium, sedanji Drač. Toda v notranjost dežele pa Rimljani niso nikdar prodrli.

Ko se je pa veliko rimsko cesarstvo razcepilo, je Ilirija pripadla vzhodno-rimskemu cesarstvu ali bizantinskemu. V četrtem in petem stoletju so se razlili Goti po celi deželi, toda leta 535 je bizantinski cesar Justinijan deželo zopet podvrzel in prepodil Gote. Leta 640 so pa prvi prišli v severno Albanijo Srbi, ki so deželo zasedli in pod njih oblastjo je ostala do leta 1360. Leta 861 so Bulgari osvojili južno-vzhodni del Albanije do severnega Epira. Bulgarski car Simeon je, ko je premagal srbsko armado, podvrzel celo južno Albanijo do jadranskega morja. Edino Drač je kljuboval mogočni bulgarski armadi in je ostal v posesti bizantinskega cesarstva. Bulgarski car Samuel, — sin Šišmana, ki je zasedel prestor po smrti Simeona, — je osvojil utrjeno mesto Drač in si podvrzel skoro cel balkanski polotok. Toda leta 1014 je Bazilij II, bizantinski cesar premagal bolgarsko vojsko in ukazal iztakniti nad 15,000 bulgarskim vjetnikom oči. Ta katastrofalni poraz je bil največji v celi bolgarski zgodovini.

Tako je postala južna Albanija ponovno del velikega bizantinskega cesarstva, toda ljudstva pa bizantinski cesarji niso mogli pokoriti in na dnevnem redu so bile revolte in ustaje. Leta 1018 so se izkrcali Normani v Draču pod poveljstvom Roberta Guiscarda; sin Roberta Guiscarda se je zapletel v vojno z Grki, ki je pa bil premagan in izgubil mesto Drač. Leta 1107 je pričel obogatiti to mesto, in ker ga po dvehletnem obleganju ni mogel vzeti se je Guiscara umaknil v Italijo. Še istega leta so bili Grki poraženi od Bizantincev in izgubili celo južno Albanijo, ki je ostala pod bizantinsko vladavo do leta 1204. Tega leta so pa križarji osvojili mesto Bizane in Mihael Comennus, član vladarske hiše v Bizanu, se je umaknil v Epir, kjer je ustanovil neodvisno državo zvano pod imenom Despotate del Epiro. Polagoma je osvojil celo južno Albanijo, Acarnanio in Aetolio. Ta dinastija je vladala v tej novi državi do leta 1318, katero je potem nasledila dinastija Orsini, ki je vladala do leta 1358. Leta 1271 je prišel Drač z Baretom in osrednjo Albanijo pod oblast sicilijanskih kraljev iz dinastije Anžjovincev, ki so ustanovili Albansko kraljestvo in so bili v vodnih bojih z bizantinskimi vladarji. Anžjovinci so bili v posesti teh krajev do leta 1368. Med tem časom so se pa Srbi zopet polastili severne Albanije in leta 1180, ko je vladala v Srbiji dinastija Nemanjičev, je prišel pod srbsko vladavo Skader in Prizen. Ta dinastija je vladala do leta 1360. Ko je zasedel srbski prestol Stefan Dušan, ki je vladal od leta 1331—1358, in bil eden najslavnjših vladarjev, je osvojil celo Albanijo in se nazval "Imperator Romanie, Slavonie et Albanie" (cesar Grkov, Slavonov in Albancev.)

Po smrti Stefana Dušana je pričelo razpadati mogočno srbsko cesarstvo in v Albaniji se je ustanovilo veliko številno samostojnih in neodvisnih držav, katerim so načelovali domači poveljniki. V severni Albaniji je vladala dinastija Balšev, ki je bila srbskega pokolenja a se je popolnoma poalbanila in sprejela rimsko-katoliško vero. V Alesijskem okraju in v ozemlju v notranjosti okoli Ipeka so vladali Dukajinci. Severozapadni del Albanije, ali prejšnje "Albansko kraljestvo" z Dračem in Krojo je bil pod vladavo rodbine Topija, ki je imela v oblasti to pokrajino od leta 1359 pa do leta 1392, katero je nasledila rodbina Kastriotov, iz katere je izhajal slavni albanski knez in junak Skanderbeg. Južni del Albanije takozvani okraj Beut je prišel pod vladavo rodbine Musaki, ki je vladala od leta 1368 pa do 1392. V sredi 14. stoletja so se pa pričeli seliti prebivalci severne Albanije v južne kraje pod poveljstvom Jim Bus Spata in Petra Lioša. (Nadaljevanje.)

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO
DELAVCE. Stalno delo znotraj v tovarni ali pa zunaj se dobi pri:
CABLE COMPANY
22nd and Paulina Sts.

POTREBUJEMO
navadne delavce za delo v naših skladiščih. Dobra plača, stalno delo.
SHAVINGS & SAWDUST
23rd and Western Ave.

POTREBUJEMO
postrežnice. Kratke delavne ure in izvežbanost nepotrebna, kar mi vas izničimo po SPOEHR-jevem načinu postrežbe gospodom in gospem. Dobra plača in stalno delo. Vprašajte pri:
SPOEHR, 172 W. Adams St., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
moške delavce za lahko tovarniško delo, kot lotanje itd. — Izvrstno dobra plača. Dela se po 36½ ur na teden. Damo tudi 10% bonus. Oglasite se pri nas od 9 do 11 ure dopoldne, ali pa od 1 do 3 ure popoldne. Na 350 W. Ontario Street, CURTAIN SUPPLY CO.

POTREBUJEMO
Moške delavce za lahko tovarniško delo, kot lotanje itd. — Izvrstno dobra plača. Dela se po 36½ ur na teden. Damo tudi 10% bonus. Oglasite se pri nas od 9 do 11 ure dopoldne, ali pa od 1 do 3 ure popoldne. Na 350 W. Ontario Street, CURTAIN SUPPLY CO.

POZOR SLOVENKE!
Išče se dobra in poštena slovenska dekle ali vdova, še ravno z enim ali dvema otrokoma za splošno hišno gospodinjstvo. Jaz sem vdovec, živeč izven mesta na farmi. Plačam po dogovoru. Za vsa nadaljša pojasnila in za naslov pišite na Upravništvo Prosvete, 2857 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ŠIFKARTA
IZ TRSTA V NEW YORK
stane samo \$30.00.
Najmanjša svota, kar računajo agenti za karto iz Trsta do New Yorka je \$88.00. Če hočete dobiti svojo rodbino ali prijatelje iz starega kraja v Ameriko, obrnite se za pojasnilo in potrebne listine na
MATIJA SKENDER, javni notar za Ameriko in stari kraj.
5227 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Prihranil Vam bo denar. — On je za narod, narod je za njega.

NARODNA TRGOVSKA DRUŽBA V DUNLO, PA.
se priporoča vsem prijateljem pravih kranjskih klobas. Mi imamo doma izdelane in prekaljene klobase, po 45c funt. Pošljamo jih v vse kraje Združenih držav in Kanado po ekspresu, toda ne manj kot 10 funtov eno naročilo, več pa kolikor želite.
Naša družba je slovensko podjetje, to vam naj bode jamstvo, da so naše klobase izvrstno in okusno narejene. Torej naročite si jih še danes. Vsakemu naročilu je treba pridati MONEY ORDER ali bančni draft ček. Vsa naročila in vse denarne nakaznice naj se naslove na:
NATIONAL MERCHANTS COMPANY.
P. O. BOX 304, DUNLO, PA.
Družba ima na razpolago za prodajo še nekaj delnice in sicer so po \$10.00 delnica, ako želite naložiti nekaj vašega denarja v dobro napredujočo trgovino, ne zamudite te ugodne prilike.
Pišite nam v slovenskem jeziku. Še priporočamo.
NATIONAL MERCHANTS CO. DUNLO, PA.
Sedaj lahko naročite list "Prosvete" svojem v stari domovini. List za stari kraj stane za celo leto \$7.00, za pol leta pa \$3.50.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO DELAVCE
za stalno delo vse leto. Tudi banus. Pridite osebno ali pišite na: International Lead Refining Co., East Chicago, Indiana ali pa na: Room 543. — 111 West Washington St. Chicago, Ill.

POTREBUJEMO DEKLE
za kuharico in druga lahka hišna dela. Dobra plača. Telephone — Evanston 6195. Uprashaite za Mrs. Schram.

POTREBUJEMO DELAVCE
za lahko tovarniško delo. Ni treba skušnjave. Plačamo po 47½ do 50c na uro, za pričetek. Prilika za delo od kosa. Oglasite se v Employment uradu od 7:30 A. M. do 5. P. M. pri:
U. S. RUBBER CO.
2602 Grand Ave., Chicago.

POTREBUJEMO DELAVCE
Močne delavce za navadno delo. Stalno delo vse leto. Plačamo takoj od začetka po 54c na uro. Urad je odprt vsak dan skozi ves dan in od 6 do 8:30 zvečer. Oglasite se pri:
WESTERN ELECTRIC CO., INC.
48th Ave., & 24th Street,

POTREBUJEMO
DELAVCE za delo v skladiščih pri odpošiljatih. Plača 50c na uro. Oglasite se pri:
FRANK MODERMOTT
2231 S. Park Avenue.

POTREBUJEMO
NAVADNE DELAVCE. Plačamo po \$5.50 na dan. Stalno delo. Oglasite se pri:
TRUSCON STEEL CO.
1400 Redfield St.
(Elston ave., one blk. North of Wabansia).

POTREBUJEMO
postrežnice. Kratke delavne ure in izvežbanost nepotrebna, ker mi vas izničimo po SPOEHR-jevem načinu postrežbe gospodom in gospem. Dobra plača in stalno delo. Vprašajte pri:
SPOEHR, 17 S. Dearborn St., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
DELAVCE za stalno ali pa začasno delo v naši tovarni. Oglasite se pripravljeno za delo.
ALBAUGH DOVER CO.
2109 Marshall Blvd.
(Vzemite Douglas "L" ali 22 st. karo.)

POTREBUJEMO
KUHAJKA, ki si razume pripraviti različne zelenjave. V nedeljo prost.
HARMONY CAFETERIA
27 W. Randolph St.

POTOP. Zgodovinski roman — Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Podravskei.

(Nadaljevanje.)

Zapustili so ga vsi; sorodniki, prijatelji, tovariši. Vojaki so opustošili njegova posestva in on, knez, kateri je prekalnal v razkošju francoski dvor, sprejemal na svojem domu na tisoče dvornikov ter jih gostil, kateri je vzdrževal s svojimi sredstvi po deset tisoč vojakov, jih hranil in oblačil, ni imel sedaj kredita za svoje lastne moči ter bil v minuti svoje smrti lačen kakor zadnji berač.

V gradu so že davno čutili pomanjkanje hrane; iz skromne zaloge, ki je še ostala, je delil švedski poveljnik le skope porcije, in knez ga ni hotel po ničemer prositi.

Ko bi ga bila vsaj vročica, ki mu je izpodjedala moči, pripravila ob zavesti! Toda ne! Njegove prsi so se dvigale čim dalje bolj, dihanje se je izpremenilo v hropenje, roke in noge so mu otekale od mrazu, toda razun kratko trajajočega pomračenja in prikaznij, ki so se mu motale pred očmi, je ostal večinoma vedno pri zavesti. Videl je svoj poraz, revščino in ponižanje; videl je nekdanji zmagoviti bojevnik ves svoj padeč, in njegovo trpljenje je bilo tako neizmerno, da se ga ni dalo primerjati z njegovimi grehi.

In vrhu tega je kakor Oresta Erinje tudi njegova vznemirjala vest, in nikjer na svetu ni bilo taknega svetlišča, v katerem bi se mogel skriti pred tem nemir. Čim globeji je bil njegov padeč, tem huje ga je mučila, a to brez prestanka čez dan in po noči. Da, časih si je razdiral vsled bolečin celo lastne prsi. Ko so napadli sovražniki domovine od vseh strani, ko so pomilovali njeno nesrečno usodo, njene bolečine in prelito kri celo tuji narodi, ni on, veliki hetman litevski, odrinil na bojno polje in ji žrtvoval poslednje kaplje krvi liki Leonida, ni zastavil poslednjega plašča, kakor Sapiha, ampak zvezel se z jednim sovražnikom ter dvignil zoper lastnega kralja svoje roke, katere je omadeževal v bratovski krvi. On je uničil vse to in sedaj je blizu konce ne samo sramote, krvi. On je učinil vse to in sedaj je blizu konce ne samo sramote, marveč tudi življenja, blizu je ura računa tam na onem svetu. . . Kaj ga čaka?

Lasje so se mu težili na glavi, ko je mislil na to. Ko je dvignil roke nad domovino, se je zdel sam sebi v primeri č njo velik, a sedaj se je vse izpremenilo. Sedaj je postal on majhen, nasprotno pa je vstajala ljudovlada, iz prahu in krvi, in se mu zdela kot nekaka strašna, tajnostna moč. In rastla je neprestano pred njegovimi očmi ter postajala čimdalje večja. Da, v primeri č njo

čutil se je — prah. — Niti razumeti ni mogel, kaj je to. Naraščali so nekaki orjaški valovi, ki so hrumeli čimdalje bliže, dvigali se čimdalje strašnejše, in spoznal je, da mora toniti in da bi utonil v takem naliivu sto takih kakor je on sam. Toda čemu ni videl one groze in tajnostne moči poprej, čemu se je, bedak, dvignil zoper njo? Ko so mu drvine te misli po glavi, ga je prevzel strah pred to ljudovlado, ker ni razločeval več njenih črt, nekaj tako dobrotljivih in nežnih.

Duh se je kružil v njem in v prsih se mu nastanilo osupljenje. Časih si je mislil, da ga obkoljuje povsem drugi kraj, drugi ljudje. Skozi oblegovano obzidje je dohajalo vse, kar se je godilo v ljudovladi — in godilo se se reči čudne in osupljive. Začela se je s Švedom borba na življenje in smrt, tem strašnejša, ker se je nihče nadejal. Ljudovlada je jela kaznovati hudobneže. Bila je videti v tem jezca božja za razžaljeno veličanstvo.

Ko je dospela skozi obzidje novica o oblegi Čenstohova, se je Radzivil, kalvinec, zelo prestrašil in tega strahu se ni mogel več otresti. Takrat je prvič zagledal one valove, ki bi imeli poplaviti njega in Švede; takrat mu je prvič odpadlo zagrinjalo izpred oči, in zagledal je izpremenjeno lice domovine, ne več matere, marveč kaznujoče kraljice.

Vsi, ki so ji ostali zvesti ter so ji udano služili, so se povzpeli kvišku ter naraščali čimdalje bolj; kdor pa je grešil zoper njo — je padal, portrt č njeno roko.

"Torej človek res ne sme misliti na samega sebe," je dejal sam sebi knez, "niti na povzdigo svojega rodu, marveč treba žrtvovati življenje, moči in ljubezen domovini!"

Toda zanj je bilo že prepozno; že ni imel več ničesar, kar bi ji žrtvoval, k večjemu ono bodočnost za grobom; pri tej misli pa je kar trepetal.

Od časa, ko je bila Čenstohova obležena, ni nikdar jenjal misliti na to, da stoji Bog sam na strani obleženecv, in te grozne misli nikakor ni mogel odgnati od sebe.

Ko so mu takine misli brnele po glavi, tedaj se mu zbudil v duši dvom o njegovih kalvinskih veri, in takrat je presegel obup celo mero njegovih grehov.

A vendar mu je bilo že v začetku pohoda iz Kejdan na Podlesje srce prenapolneno z nadejo, in ne gledal na to, da ga je vznemirjal Sapiha, da so ga zapuščali vojaki, se je krepko nadejal da mu gotovo jutri dope, ako ne danes, na pomoč knez Bogoslav, da pridrvi na čelu pruskih vojsk ter premaga Sapiho in zaveznike.

Toda čas je tekel, hetmanove moči so kopnele liki sneg, celo tuji polki so dohajali k groznemu Sapihi; dnevi so se vrstili za dnevi, za njimi tedni in meseci, toda kneza Bogoslava vendar ni bilo.